

Kansanedustaja, puolustusvaliokunnan puheenjohtaja Juha Korkeaojan puhe

Kankaanpäässä 30.11.2009 Satakunnan veteraanijärjestöjen Talvisodan syttymisen 70-vuotismuistotilaisuudessa

Kunnioitetut sotiemme veteraanit,

Talvisodan alkamisesta tulee tänään kuluneeksi 70 vuotta. Tuolloin Neuvostoliitto aloitti Suomen valtaamiseen tähdänneet laajamittaiset sotatoimet, jotka eivät kuitenkaan johtaneet neuvostojohdon haluamaan lopputulokseen, sillä vastassa oli yhtenäinen Suomen kansa ja sen peräänantamattomasti taisteleva armeija.

Kansanedustaja Juha Korkeaoja, kuva: Sirkka Ojala.

Talvisodan 105 kunnian päivää eivät koskaan unohdu suomalaisilta. **Marsalkka Mannerheim** toteaa 14.3.1940 päivätyssä, Talvisodan päättymistä koskevassa päiväkäskyssään seuraavasti: "Te ette tahtoneet sotaa, Te rakastitte rauhaa, työtä ja kehitystä, mutta Teidät pakotettiin taisteluun, jossa olette tehneet suurtöitä, tekoja, jotka vuosisatoja tulevat loistamaan historian lehdillä." Näihin sanoihin on vielä tänä päivänäkin helppo yhtyä.

Jälkikäteen tarkasteluna on selvää, että kahden diktaattorin, Hitlerin ja Stalinin, pyrkiessä jakamaan Eurooppaa omien etupiiriensä mukaisesti Suomen pysyttäytyminen sotatoimien ulkopuolella oli alusta lähtien erittäin vaikeaa, käytännössä mahdotonta. Suomen valtionjohtoa ei voikaan syyttää siitä, että toisenlaisella ulkopoliitikalla olisi sota vältetty. Baltian maat myöntivät Neuvostoliiton vaatimuksiin ja ne hävisivät Euroopan kartalta itsenäisinä valtioina 50 vuodeksi.

Se, mistä valtionjohtoa voidaan 1930-luvulla perustellusti arvostella, oli puolustusvoimien materiaalisen valmiuden laiminlyöminen huolimatta muun muassa Marsalkka Mannerheimin varoituksista. Suomessa uskottiin kuitenkin järjen ääneen suurvaltasuhteissa. Perusteetonta painoarvoa annettiin myös Kansainliiton vaikutusmahdollisuuksille kriisien ratkaisussa. Eurooppalaisen suursodan vaaran käydessä ilmeiseksi 1930-luvun loppupuolella ei aseita ollutkaan enää saatavilla, vaikka rahaa niiden ostoon olisi ollutkin.

Puolustusvoimien materiaalisen valmiuden merkittäviä puutteita korvasivat Talvisodan henki ja joukkojen saama laadukas sotilaskoulutus. Mitä oli historiaan jäänyt talvisodan henki? Mitä oli sen takana? Edesmennyt isäni **Toivo Korkeaoja**, molempien sotien veteraani, arvioi asiaa tekemässään Talvisodan muistoja -kirjoituksessaan pari vuosikymmentä sitten seuraavasti:

Reservin upseeri, aliupseeri ja miehistö, kaupunkilainen tai maalainen; rinta rinnan, kaveria ei jätetä. Mihin se perustui? Demokraattinen hallintojärjestelmämme oli kyennyt 20 itsenäisyytemme vuotena erittäin merkittäviin parannuksiin kansan oloissa. Sellaisia olivat mm. torpparivapautus, koululaitoksen, sosiaaliturvajärjestelmän ja sairaanhoidon kehittäminen. Myös rautatie- maantie- ja puhelinverkostot olivat jatkuvan parantamisen alaisina. Äidit ja isät kertoivat, miten paljon huonommin olivat olot ennen olleet. Näin oli pohja luotu etukäteen. Kansan syvissä riveissäkin Isänmaa oli havaittu puolustamisen arvoiseksi. Sieltä se oli "Talvisodan henki".

Kaikille suomalaisille oli alusta lähtien selvää, että taistelussa Neuvostoliittoa vastaan oli viime kädessä kyse Suomen kansan eloonjäämistä taistelusta. Tätä seikkaa korosti Neuvostoliiton puolelta tapahtunut Terijoen **Otto-Ville Kuusisen** nukkehallituksen asettaminen joulukuun alussa 1939.

Hyvät sotaveteraanit, arvoisat kuulijat

Talvisota toi esille kansakuntien henkisten voimavarojen merkityksen sodankäynnissä. Suomalaiset olivat valmiina puolustamaan maataan kaikin käytettävissä olevin resurssein. Kansakunta, joka on valmis tarvittaessa taistelemaan oman olemassaolonsa puolesta, voi levollisin mielin katsoa kohti tulevaa.

Sotaveteraanien perintöä, jonka ansiosta voimme elää vauraassa ja vapaassa maassa, on syytä edelleenkin vaalia. Veteraanien perinnöllä on edelleen keskeinen vaikutus suomalaisten kansainvälisesti arvioituna poikkeuksellisen vahvaan maanpuolustustahtoon. Talvisota opetti, että puolustuksen materiaalista valmiutta ei pidä laiminlyödä. Talvisota opetti myös, että lopulta kaikkein tärkeintä on kuitenkin tahto ja valmius puolustaa maata kaikin käytettävissä olevin keinoin.

Suomalaisten korkea maanpuolustustahto heijastuu yleisen asevelvollisuuden nauttimana suurena kannatuksena. Selvää on, että yleinen asevelvollisuus toisaalta myös ylläpitää korkeaa maanpuolustustahtoa. Yleinen asevelvollisuus alkaa olla EU:n alueella ja laajemminkin poistuva järjestelmä. Viimeksi naapurimme Ruotsi on päättänyt luopua yleisestä asevelvollisuudesta.

Suomessa on katsottu hyvin perustein nykyisen järjestelmämme täyttävän kansalliselle puolustukselle asetettavat vaatimukset, olevan kustannustehokas ja tuottavan myös kansainvälistä rauhanturvaamistyötä ajatellen hyvää henkilöstöä. Koska nykyjärjestelmän toimii hyvin, ei muutoksille mm. sotilaalliselle liittoutumiselle ts. Nato-jäsenyydelle ole tarvetta.

Järjestelmää pitää kuitenkin jatkuvasti vaalia ja kehittää, jotta motivaatio uusien ja koko ajan muuttuvien ikäluokkien keskuudessa säilyy korkeana. Odotankin, että puolustusministerin asettama **Risto Siilasmaan** asevelvollisuuden kehittämistä pohtiva työryhmä tuo hyviä ehdotuksia keskusteltavaksi. Pidän itse tärkeänä, että varusmiespalvelusta kehitetään niin, että nykyinen 80 % suorittamisaste säilyy vähintään nykyisellään, mieluummin nousee. Palveluskelpoisuutta arvioitaessa tulee lähteä siitä, että varusmiespalvelu kuuluu kaikille nuorille miehille, niillekin, joiden fyysiset tai psyykkiset edellytykset eivät ole parhaimmasta päästä. Näillekin nuorille tulee luoda heille sopiva palvelusmuoto. Näin toimittaessa paitsi varmistetaan laaja ja monipuolinen reservi sotilaallisten ja muiden kriisien varalta, myös ehkäistään syrjäytymistä, parannetaan nuorten miesten fyysistä kuntoa ja mikä ehkä tärkeintä, vahvistetaan kansallista yhteenkuuluvuutta.

Kunnioitetut Veteraanit

Kun talvisota 70 vuotta sitten alkoi, olivat silloiset nuoret miehet jo valmiina vastaanottamaan mitä tuleman piti. Isäni oli saanut kertausharjoituskutsun lokakuun 13. päivänä, 24-vuotis syntymäpäivänään. Muistelukirjoituksessaan hän kertoo, että YH:on lähdettiin pitäen selvänä että sota tulee. Valmistautumisaika jäi lyhyeksi, jo seuraavana päivänä piti ilmoittautua Porissa ruotsalaisen klubin talossa. Koukun pataljoonan sotilaan tie vei sitten ankariin talviolosuhteisiin Sallan rintamalle.

Talvisodan ihme tapahtui, Suomi pelastui ja säilytti itsenäisyytensä. Veteraanien joukko käy vuosi vuodelta yhä harvalukuisemmaksi. Teille tähän juhlaan mukaan vielä päässeille veteraaneille osoitamme nöyrän ja kunnioittavan kiitoksemme. Te pelastitte Suomen ja turvasitte meille mahdollisuuden elää vapaassa maassa. Teidän uhrinne ja esimerkinne velvoittaa meitä ja tulevia sukupolvia kehittämään ja rakentamaan Suomea niin, että kaikki sen kansalaiset voivat tuntea isänmaan omakseen.